

Innst. 251 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:31 S (2012–2013)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Borghild Tenden, Per-Willy Amundsen og Kjell Ingolf Ropstad om å ivareta industriens behov for forutsigbar krafttilgang

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2013 fremme en sak med en vurdering av hvordan dagens industrielle eiere av vannkraft, som etter konsolideringsmodellen ikke vil få forlenget sin konseksjonsperiode, i tillegg til annen industri, kan ivareta sitt behov for forutsigbar krafttilgang.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Laila Thorsen, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og fung. leder Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Knut Magnus Olsen, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til representantforslag Dokument 8:31 S (2012–2013) om å ivareta industriens behov for forutsigbar krafttilgang.

Komiteen er kjent med at kraftkrevende industri er avhengig av god og stabil tilgang til kraft.

Komiteen viser til at arbeidet med å sikre industrien og øvrig norsk næringsliv gode vilkår er en pågående prosess. Komiteen vil derfor understreke viktigheten av et fortsatt sterkt søkelys på industriens tilgang på kraft, innenfor rammene av offentlig eierskap til og kontroll med kraftressursene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, mener offentlig kontroll med og eierskap til kraftressursene er svært viktig. Hjemfallsordningen og den påfølgende «konsolideringsordningen» har spilt en viktig rolle i å sikre at overskuddet fra forvaltning av våre felles naturressurser, kommer folket til gode.

Et annet flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, peker på at norsk industri har lange tradisjoner som kraftprodusenter. Fra midten av 1800-tallet etablerte norske fabrikker seg rundt de større elvene for å kunne dra nytten av kraften fra vannhjulene. Mot slutten av århundret startet staten oppkjøp av vannfall for å kunne forsyne jernbanen med elektrisitet. Etter andre verdenskrig tok den norske stat aktive grep for å bygge opp kraftforedlende industri i Norge.

Dette flertallet viser til at norsk vannkrafts historie løper parallelt med norsk industriutviklings historie. Industriens utvikling av egne vannkraftverk var en naturlig konsekvens av behovet. Da Stortingets flertall i 2008 fjernet denne muligheten for å dekke eget behov, reduserte de også norsk industris konkurransefortrinn og forutsigbarhet.

Dette flertallet mener at industripolitikken derfor må tilpasses en tid der nesten all norsk vannkraftproduksjon vil være offentlig eid, det vil si eid av selskaper der det offentlige eierandel er høyere enn 67 prosent. Da vil blant annet mulighetene for industrien til å kunne leie kraftverk fra en offentlig eier, eller andre modeller der industrien kan sikres forutsigbar krafttilgang fra et hovedsakelig offentlig eid kraftselskap, være viktig.

Dette flertallet mener at i en tid der nesten all norsk vannkraft vil være offentlig eid, er det behov for å gi industrien gode muligheter for forutsigbar krafttilgang. Et alternativ kan være å forlenge dagens maksimale utleieperiode for vannkraft fra 15 til 30 år for på denne måten å gjøre utleie av vannkraftverk til et reelt industrielt alternativ. Et annet alternativ kan være å gi industrielle eiere av kraftverk en mulighet til å ta ut sin andel av eierskapet i form av kraft ved en eventuell endring i krav til selskapsform, for eksempel gjennom eierskap i ansvarlig selskap hvor det tilrettelegges gjennom avtale at alminnelige stemmerettsregler gjelder for å ivareta majoritetskontroll hos de offentlige aktørene.

Dette flertallet tar på denne bakgrunn opp forslaget i Dokument 8:31 S (2012–2013).

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Høyre mener at offentlig kontroll med vannkraftressursene er viktig, og at det er viktig at inntektene fra våre felles naturressurser kommer fellesskapet til gode. Disse medlemmer peker på at kraftverksbeskatningen og konsejnsbaserte ordninger som hjemfall har spilt og spiller en viktig rolle for å sikre at overskuddet fra vannkraftproduksjonen tilfaller fellesskapet. Disse medlemmer støtter dagens bestemmelser i industrikonsejnsloven mv., den såkalte konsolideringsmodellen, med nasjonalt eierskap til utnyttelse av vannkraftressursene og legger denne til grunn i overskuelig fremtid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til statsrådets brev av 15. februar 2013, vedlagt, hvor det framgår at regjeringen – uavhengig av forslaget i Dokument 8:31 S

(2012–2013) – vurderer endringer i lovverket med sikte på ytterligere å styrke industriens tilgang til kraft.

Kraftkrevende industri er viktig for Norge. Gjennom mange år har industrien bidratt til oppbygging av kompetanse og næringsvirksomhet i Norge, og sysselsetter mange. Derfor er disse medlemmer tilfreds med at regjeringen gjennom flere saker – og flere departementer – gjennomfører satsinger som kommer industrien til gode. Disse medlemmer vil trekke fram CO₂-kompensasjon, ENOVA-satsingen og den store satsingen på ny fornybar kraft, som tiltak som bidrar til å utvikle og sikre industrien i Norge.

Disse medlemmer foreslår at Dokument 8:31 S (2012–2013) vedlegges protokollen.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Dokument 8:31 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Borghild Tenden, Per-Willy Amundsen og Kjell Ingolf Ropstad om å ivareta industriens behov for forutsigbar krafttilgang – vedlegges protokollen.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber regjeringen i løpet av vårsesjonen 2013 fremme en sak med en vurdering av hvordan dagens industrielle eiere av vannkraft, som etter konsolideringsmodellen ikke vil få forlenget sin konsejnsperiode, i tillegg til annen industri, kan ivareta sitt behov for forutsigbar krafttilgang.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 21. mars 2013

Siri A. Meling

fung. leder

Irene Johansen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 15. februar 2013****Vedrørende Representantforslag 31 S (2012-2013) – om å ivareta industriens behov for forutsigbar krafttilgang**

Jeg viser til brev av 22. januar 2013 vedlagt ovennevnte forslag fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Borghild Tenden, Per-Willy Amundsen og Kjell Ingolf Ropstad. Regjeringen bes i løpet av vårsesjonen 2013 om å fremme en sak med en vurdering av hvordan dagens industrielle eiere av vannkraft, som etter konsolideringsmodellen ikke vil få forlenget sin konsesjonsperiode, i tillegg til annen industri, kan ivareta sitt behov for forutsigbar krafttilgang.

Jeg merker meg med tilfredshet at forslagsstillerne støtter dagens ordning, den såkalte konsolideringsmodellen, med offentlig eierskap til utnyttelse av vannkraftressursene. Dermed er det full tilslutning til dette avgjørende spørsmålet i overskuelig fremtid. Jeg er samtidig helt enig med representantene i at regjeringen bør tilrettelegge for gode rammevilkår for kraftintensiv industri i Norge.

Når det gjelder muligheten for justeringer i dagens lovverk kan jeg bekrefte at departementet uavhengig av forslaget allerede er i gang med å vurdere slike endringer. På grunnlag av de vurderingene vi foretar, vil jeg eventuelt komme tilbake til Stortinget for videre oppfølging.

